

Motion till riksdagen 2023/24:2775

av Helena Lindahl m.fl. (C)

med anledning av prop. 2023/24:32 Tilläggs-skatt för företag i stora koncerner

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om tilläggs-skatt med den ändringen att 2 kap. 20 § ska ha den lydelse som föreslås i bilaga 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt ska genomföra en nödvändig översyn med förbättringar av lagtext och motivtexter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Bakgrund

Propositionen syftar till att genomföra EU-direktivet om säkerställande av en global minimiskattenivå för multinationella koncerner och helt inhemska koncerner i svensk rätt. Direktivet bygger på OECD:s modellregler för enheter i multinationella koncerner, och är ett omfattande och helt nytt regelverk som ska motverka aggressiva skatteplaneringsstrategier. Innebörden är att säkerställa att intäkter hos företag som ingår i stora koncerner beskattas med minst 15 procent, och medför att tilläggs-skatt ska betalas under vissa angivna förutsättningar.

Meningen med direktivet är att skapa en ordning för att bestämma ytterligare skatt när skattenivån i koncernen i stort inte når upp till en viss miniminivå. Detta medför omfattande beräkningar och bedömningar i flera led av nya och komplicerade regelverk, vilket ställer stora krav på de skattskyldiga som ska tillämpa reglerna i sina verksamheter. För de skattskyldiga bolagen kommer arbetet med att uppfylla de nya kraven att vara resurskrävande och mycket kostsamt. Det är därför avgörande att genomförandet i svensk rätt utformas så enkelt och tydligt som möjligt. Samtidigt har Sverige enligt EU-rätten en skyldighet att införa bestämmelser i enlighet med direktivet, och språkliga

förenklingar riskerar att uppfattas som innehållsmässiga avvikelser från direktivet, även om det inte varit syftet.

Allmänt erkända redovisningsprinciper i 2 kap. 20 §

Tilläggs-kattelagens 2 kap. 20 § innehåller en definition av begreppet allmänt erkänd redovisningsstandard i enlighet med direktivet. I uppräknningen i paragrafens tredje strecksats i såväl betänkandet som i lagrådsremissen nämndes, bl.a., ”de allmänt erkända redovisningsprinciperna i [...] *staterna inom EU/EES*”. Detta motsvarar vad som anges i artikel 3.25 i direktivet. Lagrådet påtalade dock otydligheter av stor praktisk betydelse kring hur frågan om allmänt erkända redovisningsprinciperna inom EU/EES skulle tillämpas i svensk kontext, och framhöll att direktivets innebörd i den delen behövde analyseras och om möjligt klargöras i lagtexten. Detta resulterade i att lydelserna om ”staterna inom EU/EES” lyftes bort ur förslaget till lagtext i propositionen. Konsekvenserna av detta utreddes inte, och det framgår nu att detta bl.a. innebär att onoterade bolag skulle, utöver den redovisningsstandard som man redan tillämpar, även tvingas börja använda det internationella redovisningsregelverket IFRS (som avser noterade bolag). En sådan nyordning skulle ta år att genomföra, och förutsätter dessutom omfattande investeringar i it-system, kompetensutveckling m.m. Det säger sig självt att detta skulle innebära enorma kostnader, som i praktiken kommer att landa på försäkringstagarna. En sådan ordning är såklart otänkbar. Det är dessutom sannolikt att den sena ändringen, med dess omfattande konsekvenser för bolag och enskilda, inte uppfyller grundlagens beredningskrav för lagstiftning. Centerpartiet antar därför regeringens förslag till lag om tilläggs-katt med den ändringen att 2 kap. 20 § ska ha den lydelse som föreslås i bilaga 1, vilket motsvarar den lydelse som föreslogs i lagrådsremissen.

Behovet av ytterligare kvalitetssäkring

Förslagen i propositionen har tagits fram under stark tidspress. OECD:s modellregler antogs den 14 december 2021 och EU-direktivet den 14 december 2022. Direktivet ska vara genomfört i nationell rätt senast den 31 december 2023, och de nya bestämmelserna ska tillämpas för räkenskapsåren fr.o.m. den 31 december 2023. Förslaget om lagen om tilläggs-katt har tagits fram genom sedvanlig beredning inom Regeringskansliet men har av uppenbara varit påskyndad, vilket fått konsekvenser för lagstiftningens utformning och tydlighet. Många remissinstanser har därför också uttryckt både kritik och farhågor vad gäller tydligheten i regelverkets utformning. Finansinspektionen (FI) har t.ex. påtalat svårigheter att analysera hur lagen kan komma att påverka företag under inspektionens tillsyn, men även finansmarknaden i stort. De anser inte heller att motivtexterna tillräckligt belyser hur reglerna ska tillämpas på svenska förhållanden.

Även Lagrådet har framfört kritik. De konstaterar i och för sig att beredningskravet i 7 kap. 2 § regeringsformen formellt sett har iakttagits, men framhåller att det med hänsyn till förslagets omfattning och komplexitet är uppenbart att lagstiftningsarbetet borde ha fått ytterligare tid, direktivets ikraftträdandedatum till trots. Man konstaterar att det höga lagstiftningstempot har fått till följd att lagförslagen i åtskilliga avseenden inte är tillräckligt genomarbetade.

Lagrådet noterar Regeringskansliets strävan att hålla sig så nära ordalydelsen i de bakomliggande OECD-reglerna och EU-direktivet som möjligt, men framför att konsekvensen blivit att lagförslagen inte uppfyller de krav på tillgänglighet, begriplighet och tydlighet som gäller för svensk lagstiftning. De anser vidare att det är mycket svårt att genom lagtexten förstå hur skattesystemet är avsett att fungera, att många av de föreslagna bestämmelserna är otydliga och svårtolkade, och att författningskommentarerna dessutom saknar den ytterligare ledning som är nödvändig. För att göra regleringen begriplig måste därför lagtexten och motiven bearbetas ytterligare bl.a. gällande – men inte begränsat till – regleringen om allmänt erkända redovisningsprinciper. I ljuset av den snäva tidsramen för implementering av direktivet anser Centerpartiet att det saknas alternativ till att låta lagen träda i kraft innan implementeringstidens utgång, men att det är uppenbart att arbetet med att kvalitetssäkra tilläggsskattelagen måste fortsätta. Regeringen måste därför skyndsamt tillsätta en utredning med syfte att klargöra och förtydliga innebörden av lagtexten och dess tillämpning i ljuset av såväl Lagrådets, som remissinstansernas, synpunkter.

Helena Lindahl (C)

Helena Vilhelmsson (C)

Anders Karlsson (C)

Ändring 2 kap. 20 § om allmänt erkänd redovisningsstandard i regeringens förslag till lag om tilläggsskatt

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 § Med allmänt erkänd redovisningsstandard avses följande redovisningsstandarder:

- International Financial Reporting Standards (IFRS) som antagits av International Accounting Standards Board,*
- IFRS som antagits av unionen i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder, eller*
- de allmänt erkända redovisningsprinciperna i Australien, Brasilien, Kanada, medlemsstaterna i Europeiska unionen, staterna inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, Hongkong (Kina), Japan, Mexiko, Nya Zeeland, Folkrepubliken Kina, Republiken Indien, Republiken Korea, Ryssland, Singapore, Schweiz, Förenade kungariket och Amerikas förenta stater.*